

STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ)

z novelama SPZ-A in SPZ-B

Uvodna pojasnila

dr. Miha Juhart

LEXPERA®

GV
ZALOŽBA

Ljubljana 2022

Kazalo

Uvodna pojasnila

1. Novela SPZ-A	19
2. Novela SPZ-B	22
2.1. Pojem živali	23
2.2. Delitev stvari in omejene stvarne pravice	30
2.3. Upravljanje solastnine	32
2.4. Delitev stvari v solastnini in prehod izvedenih stvarnih pravic	34
2.5. Ustanovitev etažne lastnine in izvedene stvarne pravice	36
2.6. Povezane nepremičnine	39
2.6.1. Pojem povezane nepremičnine	39
2.6.2. Nastanek (vzpostavitev) povezanih nepremičnin .	44
2.6.3. Upravljanje povezanih nepremičnin	49
2.6.4. Prenehanje povezanosti.	52
2.7. Neposestna zastavna pravica	54
2.7.1. Ustanovitev neposestne zastavne pravice.	54
2.7.2. Neposestna zastavna pravica na zalogah in poslovni opremi	58
2.7.3. Register neposestnih zastavnih pravic	61
2.8. Nastanek služnosti	62
2.9. Neprava stvarna služnost	62
2.10. Užitek in delitev stvari.	67
2.11. Stavbna pravica	67
2.12. Prehodne in končne določbe	72

Stvarnopravni zakonik (SPZ)

I. del

TEMELJNA NAČELA

Vsebina zakona (1. člen)	75
Stvarne pravice (2. člen)	75
Predmet stvarne pravice (3. člen)	75
Sposobnost stvari (4. člen)	76
Učinek stvarnih pravic (5. člen)	76
Prednostno načelo (6. člen)	76
Načelo specialnosti (7. člen)	76
Povezanost zemljišča in objekta (8. člen)	76
Domneva dobre vere (9. člen)	76
Zaupanje v zemljiško knjigo (10. člen)	77
Domneva lastninske pravice (11. člen)	77
Prepoved zlorabe (12. člen)	77
Uporaba določil o lastninski pravici (13. člen)	77
Domneva o izpolnjeni obliki (14. člen)	77

II. del

TEMELJNI POJMI

Stvar (15. člen)	78
Žival (15.a člen)	78
Sestavina (16. člen)	78
Pritiklina (17. člen)	78
Nepremičnina (18. člen)	78
Javno dobro (19. člen)	79
Plodovi (20. člen)	79
Zbirna stvar (21. člen)	79
Premoženjska pravica (22. člen)	79
Zemljiškoknjižno dovolilo (23. člen)	79

III. del POSEST

Pojem (24. člen)	80
Soposest (25. člen)	80
Imetništvo (26. člen)	80
Lastniška in nelastniška posest (27. člen)	80
Dobra vera posestnika (28. člen)	80
Pridobitev posesti dediča (29. člen)	81
Izguba posesti (30. člen)	81
Samopomoč (31. člen)	81
Spor zaradi motenja (32. člen)	81
Sodno varstvo posesti (33. člen)	81
Obseg sodnega varstva (34. člen)	82
Varstvo med več posestniki (35. člen)	82
Varstvo na temelju pravice (36. člen)	82

IV. del LASTNINSKA PRAVICA

1. oddelek

POJEM LASTNINSKE PRAVICE

Lastninska pravica (37. člen)	83
Omejitve lastninske pravice po volji lastnika (38. člen)	83

2. oddelek

PRIDOBITEV LASTNINSKE PRAVICE

1. odsek

SPLOŠNO

Načini pridobitve (39. člen)	84
Pridobitev lastninske pravice s pravnim poslom (40. člen)	84
Pridobitev lastninske pravice z dedovanjem (41. člen)	84
Pridobitev lastninske pravice z odločbo državnega organa (42. člen)	84
Priposestevovanje (43. člen)	84

Omejitev priposestovanja (44. člen)	85
Računanje priposestovalne dobe (45. člen)	85
Dobra vera pravne osebe (46. člen)	86

2. odsek

PRIDOBITEV LASTNINSKE PRAVICE NA NEPREMIČNINAH

Gradnja čez mejo nepremičnine (47. člen)	86
Povečanje vrednosti nepremičnine (48. člen)	86
Pridobitev lastninske pravice s pravnim poslom (49. člen)	87

3. odsek

PRIDOBITEV LASTNINSKE PRAVICE NA PREMIČNINAH

Okupacija (50. člen)	87
Obveznost najditelja (51. člen)	87
Pridobitev lastninske pravice z najdbo (52. člen)	88
Najdba zaklada (53. člen)	88
Prirast (54. člen)	88
Spojitev (55. člen)	88
Pomešanje (56. člen)	89
Izdelava nove premičnine (57. člen)	89
Pravice tretjih (58. člen)	89
Pridobitev lastninske pravice na plodovih (59. člen)	90
Pridobitev lastninske pravice s pravnim poslom (60. člen)	90
Naknadna pridobitev lastninske pravice (61. člen)	91
Izročitev po zastopniku (62. člen)	91
Pogojni prenos lastninske pravice (63. člen)	91
Posebni primeri pridobitve (64. člen)	91

3. oddelek

LASTNINSKA PRAVICA VEČ OSEB

1. odsek

SOLASTNINA

Pojem (65. člen)	92
Upravičenja solastnika (66. člen)	92

Upravljanje s stvarjo (67. člen)	93
Bremena skupne stvari (68. člen)	93
Pravica zahtevati delitev (69. člen)	94
Način delitve (70. člen)	94
Zavarovanja in jamstva ob delitvi (71. člen)	95

2. odsek

SKUPNA LASTNINA

Pojem (72. člen)	95

4. oddelek

SOSEDSKO PRAVO

Prepoved medsebojnega vznemirjanja (73. člen)	96
Uporaba določil (74. člen)	96
Prepovedana imisija (75. člen)	96
Vzdrževalna dela (76. člen)	97
Ureditev meje (77. člen)	97
Ureditev meje v pravdi (78. člen)	98
Uporaba meje (79. člen)	98
Mejna znamenja (80. člen)	98
Drevo na meji (81. člen)	98
Plodovi, ki padejo na sosednjo nepremičnino (82. člen)	99
Pravica odstraniti veje (83. člen)	99
Zasledovanje živali (84. člen)	99
Prepoved poglobljanja (85. člen)	99
Prepoved spreminjanja vodotoka (86. člen)	100
Odtekanje meteornih padavin (87. člen)	100
Nujna pot (88. člen)	100
Določitev nujne poti (89. člen)	100
Prenehanje nujne poti (90. člen)	101
Priključitev na komunalno omrežje (91. člen)	101

5. oddelek

VARSTVO LASTNINSKE PRAVICE

Vrnitveni zahtevek (92. člen)	101
Posestnikovi ugovori (93. člen)	101

Imenovanje prednika (94. člen)	101
Pravni položaj dobrovernega lastniškega posestnika (95. člen) .	102
Pravni položaj nedobrovernega posestnika (96. člen)	102
Nedobrovernost posrednega posestnika (97. člen)	103
Vrnitveni zahtevek domnevnega lastnika (98. člen)	103
Zaščita pred vznemirjanjem (99. člen)	104
Varstvo solastnika in skupnega lastnika (100. člen)	104

6. oddelek

PRENEHANJE LASTNINSKE PRAVICE

Pridobitev lastninske pravice drugega (101. člen)	104
Opustitev (102. člen)	105
Uničenje stvari (103. člen)	105
Prenehanje v drugih primerih (104. člen)	105

V. del

ETAŽNA LASTNINA

1. oddelek

SPLOŠNO

Pojem (105. člen)	106
Določitev solastniškega deleža (106. člen)	107

2. oddelek

NASTANEK ETAŽNE LASTNINE

Načini nastanka (107. člen)	107
Sporazum (108. člen)	107
Enostranski pravni posel (109. člen)	108
Sodna odločba (110. člen)	108
Prehod hipoteke (111. člen)	108

3. oddelek

RAZPOLAGANJE

Razpolaganje z etažno lastnino (112. člen)	109
Sprememba solastnine na skupnih delih nepremičnine v etažno lastnino (113. člen)	109
Delitev in spojitev posameznih delov (114. člen)	109

4. oddelek**RAZMERJA MED ETAŽNIMI LASTNIKI**

Pravice in obveznosti na skupnih delih (115. člen)	110
Pogodba o medsebojnih razmerjih (116. člen)	110
Upravljanje skupnih delov nepremičnine (117. člen)	111
Upravnik (118. člen)	111
Obvezen rezervni sklad (119. člen)	112
Zakonito stvarno breme (120. člen)	112

5. oddelek**OMEJITVE ETAŽNE LASTNINE**

Dolžnosti etažnega lastnika (121. člen)	113
Spremembe na posameznih delih v etažni lastnini (122. člen) .	113
Izključitvena tožba (123. člen)	114
Predkupna pravica (124. člen)	114

6. oddelek**PRENEHANJE ETAŽNE LASTNINE**

Prenehanje po volji etažnih lastnikov (125. člen)	114
Uničenje zgradbe (126. člen)	115
Uničenje posameznega dela (127. člen)	115

V.a del**POVEZANE NEPREMIČNINE**

Pojem (127.a člen)	116
Nastanek (127.b člen)	116
Upravljanje (127.c člen)	116
Prenehanje (127.č člen)	117

VI. del**ZASTAVNA PRAVICA****1. oddelek****SKUPNA DOLOČILA**

Pojem (128. člen)	118
Zastavna pravica glede bodočih in pogojnih terjatev (129. člen)	118

Nastanek zastavne pravice (130. člen)	118
Nastanek zastavne pravice na podlagi pravnega posla (131. člen)	118
Ničnost pogodbenih določil (132. člen)	119
Pravica razpolaganja (133. člen)	119
Nastanek zakonite zastavne pravice (134. člen)	119
Nastanek zastavne pravice na podlagi sodne odločbe (135. člen)	119
Večkratna zastavitev (136. člen)	119
Prenehanje (137. člen)	119

2. oddelek

ZASTAVNA PRAVICA NA NEPREMIČNINAH (HIPOTEKA)

Pojem (138. člen)	120
Hipoteka na nepremičnini v lasti več oseb (139. člen)	120
Obseg hipoteke (140. člen)	120
Nastanek hipoteke na podlagi pravnega posla (141. člen)	120
Nastanek hipoteke na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa (142. člen)	121
Nastanek hipoteke na podlagi sodne odločbe (143. člen)	121
Zakonita hipoteka (144. člen)	121
Skupna hipoteka (145. člen)	122
Maksimalna hipoteka (146. člen)	122
Več hipotek na isti stvari (147. člen)	122
Prenos hipoteke (148. člen)	123
Nadhipoteka (149. člen)	123
Nedeljivost hipoteke (150. člen)	123
Prodaja nepremičnine, zavarovane s hipoteko, pred zapadlostjo terjatve (151. člen)	123
Prepoved antihreze (152. člen)	124
Poplačilo iz hipoteke (153. člen)	124
Prenehanje hipoteke (154. člen)	124

3. oddelek**ZASTAVNA PRAVICA NA PREMIČNINAH
(ROČNA ZASTAVA)**

Nastanek (155. člen)	125
Dobra vera zastavnega upnika (156. člen)	125
Hramba zastavljene stvari (157. člen)	125
Uporaba zastavljene stvari (158. člen)	126
Plodovi zastavljene stvari (159. člen)	126
Odvzem zastavljene stvari od zastavnega upnika (160. člen) . . .	126
Napaka zastavljene stvari (161. člen)	127
Predčasna prodaja zastavljene stvari (162. člen)	127
Pravice zastavitelja (163. člen)	127
Varstvo zastavne pravice (164. člen)	128
Vrnitev zastavljene stvari (165. člen)	128
Sodna prodaja zastavljene stvari (166. člen)	128
Izvensodna prodaja zastavljene stvari (167. člen)	128
Prenehanje zastavne pravice (168. člen)	129
Zastava več zastavnim upnikom (169. člen)	129

4. oddelek**NEPOSESTNA ZASTAVNA PRAVICA NA PREMIČNINAH**

Pojem (170. člen)	130
Nastanek neposestne zastavne pravice (171. člen)	130
Uporaba zastavljene premičnine (172. člen)	131
Neposestna zastavna pravica na zalogah ali na poslovnih opreми (173. člen)	131
Devastacija zastavljene premičnine (174. člen)	132
Poplačilo iz neposestne zastavne pravice (175. člen)	133
Večkratna zastavitev iste premičnine (176. člen)	133
Register neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin (177. člen)	135
Namen in javnost registra ter hramba podatkov (177.a člen) . . .	136

5. oddelek**ZASTAVNA PRAVICA NA PRAVICAH****1. odsek****ZASTAVNA PRAVICA NA TERJATVI**

Pojem (178. člen)	137
Obvestitev dolžnika in izročitev listine (179. člen)	137
Prepoved izpolnitve zastavitelju (180. člen)	138
Dolžnost ohranitve terjatve (181. člen)	138
Izterjanje in vračunanje obresti (182. člen)	138
Prenehanje zavarovane terjatve (183. člen)	138
Izterjava zastavljene terjatve (184. člen)	138
Poplačilo, če je predmet obeh terjatev denar (185. člen)	139
Ugovori dolžnika zastavljene terjatve (186. člen)	139

2. odsek**ZASTAVNA PRAVICA NA VREDNOSTNEM PAPIRJU**

Predmet (187. člen)	139
Nastanek zastavne pravice (188. člen)	139
Smiselna uporaba določil o zastavitvi terjatve (189. člen)	140

3. odsek**ZASTAVNA PRAVICA NA DRUGIH PREMOŽENJSKIH PRAVICAH**

Način zastavitve (190. člen)	140
Uporaba določil o zastavitvi premičnine (191. člen)	140

VIII. del**PRENOS V ZAVAROVANJE****1. oddelek****PRENOS LASTNINSKE PRAVICE V ZAVAROVANJE**

Pojem (201. člen)	143
Sporazum strank o prenosu lastninske pravice v zavarovanje (202. člen)	143
Pravice in obveznosti strank (203. člen)	143

Poplačilo fiduciarja (204. člen)	144
Plačilna nesposobnost fiduciarja (205. člen)	144
Plačilna nesposobnost prenosnika (206. člen)	144

2. oddelek

ODSTOP TERJATVE V ZAVAROVANJE

Pojem (207. člen)	144
Poplačilo cesionarja (208. člen)	145
Plačilna nesposobnost cesionarja in cedenta (209. člen)	145

IX. del SLUŽNOSTI

1. oddelek

SPLOŠNO

Pojem (210. člen)	146
Nastanek služnosti (211. člen)	146
Varstvo služnosti (212. člen)	146

2. oddelek

STVARNA SLUŽNOST

Pojem (213. člen)	146
Nastanek stvarne služnosti (214. člen)	147
Nastanek stvarne služnosti na podlagi pravnega posla (215. člen)	147
Nastanek služnosti z odločbo (216. člen)	147
Priposestvanje (217. člen)	148
Tožba na ugotovitev služnosti (218. člen)	148
Izvrševanje služnosti (219. člen)	148
Prenehanje služnosti (220. člen)	149
Prenehanje na podlagi pravnega posla (221. člen)	149
Prenehanje na podlagi odločbe (222. člen)	149
Prenehanje na podlagi zakona (223. člen)	149
Združitev (224. člen)	149

Delitev stvari (225. člen)	150
Neprava stvarna služnost (226. člen)	150

3. oddelek

OSEBNE SLUŽNOSTI

1. odsek

SPLOŠNO

Pojem (227. člen)	151
Vrste osebnih služnosti (228. člen)	151
Neprenosljivost (229. člen)	151

2. odsek

UŽITEK

Pojem (230. člen)	151
Užitek na solastniškem deležu (231. člen)	152
Užitek na delu nepremičnine (232. člen)	152
Nastanek (233. člen)	152
Nastanek na podlagi pravnega posla (234. člen)	152
Nastanek užitka s sodno odločbo (235. člen)	153
Pregled stvari (236. člen)	153
Stroški, ki bremenijo užitkarja (237. člen)	153
Izredna popravila (238. člen)	153
Izboljšave (239. člen)	154
Delitev stvari (239.a člen)	154
Vrnitev stvari (240. člen)	154
Prenehanje užitka (241. člen)	154
Nepravi užitek (242. člen)	155
Zastaranje zahtevkov (243. člen)	155

3. odsek

RABA

Pojem (244. člen)	155
Obseg pravice rabe (245. člen)	155
Smiselna uporaba določil o užitku (246. člen)	156

4. odsek**SLUŽNOST STANOVANJA**

Pojem (247. člen)	156
Smiselna uporaba določil o užitku (248. člen)	156

X. del**STVARNO BREME**

Pojem (249. člen)	157
Nastanek (250. člen)	157
Nastanek na podlagi pravnega posla (251. člen)	157
Nastanek stvarnega bremena z zakonom (252. člen)	157
Obseg jamstva (253. člen)	157
Delitev nepremičnine (254. člen)	158
Smiselna uporaba določil (255. člen)	158

XI. del**STAVBNA PRAVICA**

Pojem (256. člen)	159
Nastanek stavbne pravice (257. člen)	159
Etažna lastnina zgradbe (258. člen)	159
Pravice imetnika (259. člen)	160
Prenehanje (260. člen)	160
Predčasno prenehanje stavbne pravice na podlagi pravnega posla (261. člen)	160
Predčasno prenehanje stavbne pravice zaradi kršitve (262. člen)	160
Posledice prenehanja (263. člen)	161
Zastavitev (264. člen)	161
Stavbna pravica kot posebna pravica uporabe (265. člen)	161

XII. del**PREHODNA IN KONČNA DOLOČILA**

Obstoj pravic (266. člen)	162
Veljavnost pravnih poslov (267. člen)	162

Nadaljevanje postopkov (268. člen)	162
Trajanje priposestovanja (269. člen)	162
Etažna lastnina (270. člen)	163
Več uporabnikov iste nepremičnine (271. člen)	163
Podzakonski akt (272. člen)	164
Razveljavitev (273. člen)	164
Prenehanje uporabe določil drugih zakonov (274. člen)	164
Uporaba 153. člena zakona (275. člen)	165
Vacatio legis (276. člen)	165
Iz Zakona o spremembah Stvarnopravnega zakonika (SPZ-A)	166
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika (SPZ-B)	167
Stvarno kazalo	169